

Missa fótafesti á marknaðunum

Føroyska fiskivinnan er um at missa sínar marknaðir, ávarar fiskivinnufrøðingurin Egil Olsen

Fiskastovrnarnir eru illa fyri. Sveiggini í nøgdunum av rávøru eru stór. Fiskivinnan hevur torført við at liva upp til altjóða krøv um burðardyggan fiskiskap. Góðskan er ikki nóg góð. Og føroyska umdømið er ikki nóg gott.

Egil Olsen, fiskivinnufrøðingur, legði ikki fingrarnar ímillum í síni framløgu á Fiskivinnutinginum. Sambært Egili Olsen eigur manglandi stýringin av fiskivinnuni sín stóra part av orsökini. Fiskivinnufrøðingurin undirbygdí sítt argument við at vísa á, hvussu nógv er komið upp á land av høvuðsfiskasløgnum síðstu árin. Landing-

arnar av toski og hýsu ganga beint niðureftir, kongafiskurin fer sama veg, meðan upsin roynir at muta ímóti.

- Avleiðingin kann lættliga gerast, føroyska fiskivinnan missir fótafesti á sínum marknaðum. Og tað er ein sera álvarsom støða, sigur Egil Olsen.

Møguleikar

Sambært fiskivinnufrøðinginum noyðist vinnan og samfelagið sum heild at leggja seg eftir at virðisøkja fiskin.

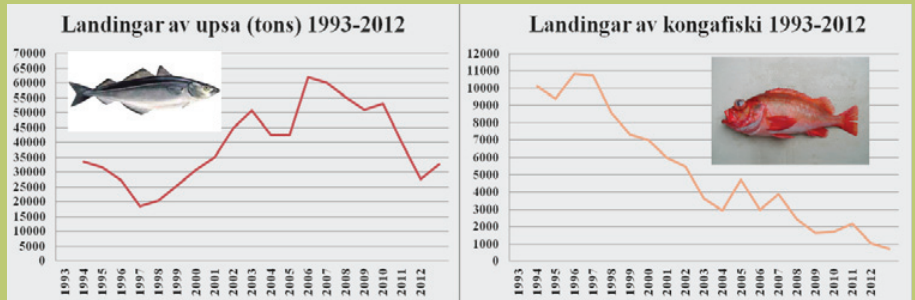
- Tað er neyðugt at gera og fáa meira burtur úr tí veiðu, sum kemur upp á land. Vit mugu leggja størri dent á feskar vørur, og so skulu vit

eisini duga betur at gagnnýta alla rávøruna, sigur Egil Olsen.

Fiskivinnufrøðingurin heldur somuleiðis, at nógv meira kann gerast burtur úr at framleiða og útflyta saltfisk burtur úr frystum fiski, eisini útlendskum fiski, ið verður virkaður í Føroyum.

Tann alsamt veikari støðan á marknaðunum noyðir vinnuna og samfelagið annars til at gera nakað aktivt fyri at siggjast aftur millum kappingarneytarnar.

- Vit noyðast aktivt at marknaðarføra "Faroe Fish" og menna sölusamstarv, sigur Egil Olsen.

Flotin niður í ein triðing

- Tað optimala hevði verið, um trolararnir vóru 11 og línuskipini fimm í tali, sigur Hans Ellefsen, PhD í búskapi

Fiskiflotin er alt ov stórur. Tað staðfestir Hans Ellefsen, PhD í fiskivinnubúskaparfrøði, sum tí hevur gjørt eitt øvils at finna fram til tað, ið hann nevnr optimala botnfiskaflotan. Øvils er at finna útav, hvussu flotin kann tjena flestar pengar.

Hans Ellefsen tekur stóði í tølum fyri 2010, tá trolararnir vóru 30 og línuskipini 16 í tali. Hetta árið høvdu hesir skipabólkar samanlagt 61 milliónir í undirskoti. Men við einum

optimalum flota áttu hesir skipabólkar, sambært búskaparfrøðinginum, at havt eitt yvirskot á 376 milliónir krónur.

- Men at koma hertil krevur handling, staðfestir Hans Ellefsen.

Í orðinum handling liggur at skerja talið á skipum munandi. Sambært útrokningum hjá búskaparfrøðinginum áttu trolararnir ikki at verið fleiri enn 11 í tali, meðan línuskipini bara áttu at verið fimm.

Tað hevði minkað munandi um rakstrarútreiðslurnar, samstundis sum inntøkan hevði verið nærum tann sama.

Modellið hevði tó kostað nógv arbeiðspláss. Í 2010 vóru 211 stórv umborð á trolarunum og 221 umborð á línuskipunum. Við at fylgja modellinum høvdu hHsi 432 stórv minkað niður í 104.

- Ja, her høvdu verið 328 stórv færri. Men yvirskotið í vinnuni hevði vaksið við 438 milliónum krónum um árið. Og tað eru also 1,3 millión krónur fyri hvønn fiskimann, sum gevst, sigur Hans Ellefsen.

Upphøggingarstuðul

Einasta gongda leið er at keypa skip burtur úr flotanum fyri at fáa restina at bera seg, sigur búskaparfrøðingurin Kári Petersen

Sæð úr einum búskaparligum sjónarhorni, so er neyðugt at taka ógvuslig stig fyri at gera tað liviligt hjá teimum, sum vera eftir í vinnuni. Tað heldur Kári Petersen, búskaparfrøðingur, sum skírir politikararnar at hava fòrt ein sonevndan "albypolitikk" seinastu 10-15 árin.

- Tiltøkini hjá landsstýrinum hava verið eins virkin og albýl uppá krabbamein. Tey hava minkað nakað um symptomini, men einki gjørt við sjúkuna, sigur Kári Petersen.

Búskaparfrøðingurin sigur seg snøgt sagt ikki trúgva uppá, at politikarar klára at skapa vinnuni góðar karmar við teimum amboðum, sum vanligu vera brúkt.

- Verður fiskidagatalið minkað so nógv sum tilráðingarnar siga, so fer allur feskfiskaflotin á húsang. Gongur tað betri og stovnurin veksur, so eru nógvir bátar og skip sum skjótt kunnu fiska stovnin niður aftur, argumenterar Kári Petersen og heldur fram:

- Tí er neyðugt at gera eitt annað slag av inntrivi. Tað er neyðugt at keypa nøkur skip burtur úr skipanini fyri á tann hátt at gera tað liviligt hjá teimum, ið eftir eru, sigur Kári Petersen, sum tí mælir til upphøggingarstuðul.

Búskaparfrøðingurin skjýtur upp at brúka part av tilfeingisgjaldinum á uppsjóvarfiskiskapin til at keypa nøkur skip burtur úr fiskiskapinum eftir botnfiski.

Makrelurin ávirkar ikki botnfiskin

Tað ber ikki til at geva makrelinum skyldina fyri støðuna hjá botnfiskinum, staðfestir fiskifrøðingur

Síðani føroyska makrelævintýrið byrjaði fyri nøkrum árum síðani, hevur stóri spurningurin verið, hvussu makrelurin ávirkar vistskipanina kring Føroyar. Spurt og gitt hevur verið,

hvussu og í hvønn mun makrelurin ávirkar annan fisk, ið svimur í føroyskum øki.

Á Fiskivinnutinginum kom Jan Arge Jacobsen við svarinum. Fiskifrøðingurin

við sergrein í uppsjóvarfiski hevur staðið fyri umfatandi kanningum av makreli á føroyska landgrunninum. Talan er um kanningar, ið eru gjørdar bæði í 2011 og í fjør.

Kanningarnar geva onga ábending um, at makrelurin, ið sum kunnugt svimur, og livir uppi í sjónum, ávirkar botnfiskin.

- Tað er einki, sum bendir á, at makrelur tekur yngul

av toski, hýsu, upsa og nebbasild, staðfestir Jan Arge Jacobsen.

Fiskifrøðingurin vísir á, at makrelurin er ikki inni á landgrunninum í tíðarskeiðnum frá apríl til juni,

tá egg og yngul av botnfiski reka uppi í sjónum.

- Tí er einki samanfall millum makrel og yngul av botnfiski, sigur Jan Arge Jacobsen.